

Jerker Virdborg. Skyddsrummet Luxgatan. Albert Bonniers förlag.

I medierna pågår en debatt om goda och dåliga nyheter. Många tycker att nyhetsreportagen är alltför ensidigt inriktade på alla tragiska och negativa händelser som krig, epidemier, brott och katastrofer. Tidningar skapar därför ett särskilt utrymme för att skriva om goda och lyckliga tilldragelser. I USA lär det till och med finnas TV-nyheter och dagstidningar som enbart fokuserar sig på att återge sådant som får läsaren och lyssnaren att känna sig väl till mods. Det verkar existera en särskild fobi mot reportage som berör smärtsamma områden av våra liv. Ona nyheter framkallar ångest. För dem är Jerker Virdborgs nya bok "Skyddsrummet Luxgatan" inget att tänka på. Här staplas ond bråd död, misshandel, krig, otrygghet och likgiltighet på varandra till massiva berg. "Skyddsrummet Luxgatan" utgörs av ett antal berättelser från ett Sverige som både är sig likt men samtidigt främmande på ett obehagligt sätt. Allting är som vanligt: platserna, kaffet på 7-Eleven, papporna som lämnar sina barn på förskolan och cyklar vidare mot jobbet. Men i detta rutinmässigt alldagliga är villkoren förändrade. Delar av Stockholms skärgård är avstängd på grund av radioaktivitet, i Småland härjar paramilitära grupper som skär halsen av främlingar. Överums kyrka blir plundrad av soldater som sedan sätter eld på den. Människor misshandlas och egendom konfiskeras. Privatpersoner skor sig på att hjälpa flyktingar över krigszoner och papporna som cyklar till jobbet är fullständigt likgiltiga då en av dem blir överkörd av en bil. Människovärdet har rasat till en bottennivå. Mellan alla dessa noveller rör sig en berättelse om människor instängda i ett skyddsrum som är överbefolkat, trångt och nedsläckt. Ett klaustrofobiskt helvete. Jerker Virdborg lyfter in all världens pågående konflikter och ondska i det gamla folkhemmet, som om vi i Sverige utkämpade Ukrainas inbördeskrig, som om vi var människorna i Syrien och Irak plågade av Isis och korrupta regimer. Genom att göra så blir "Skyddsrummet Luxgatan" en berättelse om allt det som inte finns i boken: kärlek, empati och solidaritet. En påminnelse om hur fruktansvärd vår tillvaro skulle te sig utan dessa egenskaper hos oss själva och andra och att de är långt ifrån självklara. Som vanligt skapar Jerker Virdborg en lika obehaglig osäkerhet som laddad existentiell spänning. Kusligt bra får man väl säga.

Jakob Carlander